

ಮಾತ್ರ-ಕೆ

◆ ನಿಮ್ಮ ಮೊದಲ ಕಥೆ ‘ಶೋಧನೆ’ ಪ್ರಕಟವಾದದ್ದು 1984ರಲ್ಲಿ, ‘ಮಹಿಳಾರ್’ದಲ್ಲಿ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಿಮ್ಮ ಕಥೆಗಳು ಇತ್ತೀಲ್ಪಿನವರೆಗೂ ಪ್ರತಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತೇ ಇವೆ. ಲೀಲಿಕರೊಬ್ಬರು ಇಪ್ಪು ಸುದೀರ್ಘ ಅವಧಿ— ಮೂರಾರೂವೆ ದತಕಗಳ ಕಾಲ— ಒಂದೇ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂಟಕೊಂಡ ನಿದರ್ಶನ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅವರೂಪ. ಕಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪರಿಣಾಮ ಅರಂಭವಾಗಿದ್ದು ಹೇಗೆ?

ಕಥೆಗಳಿಂತ ಮೊದಲು ನಾನು ಕವನಗಳನ್ನು ಬರೆದ್ದೇ. ಪದವಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಕಾಲೇಜು ಮ್ಯಾಗಜಿನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಂದಪ್ಪು ಕವನಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದವು. ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ವಿಚಾಪುರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕವನ ಸಂಕಲನ ‘ನನ್ನ ಕ್ರಾಯಿಯ ಮದುಗಿ’ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದರೇ ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು, ಬದುಕಿನ ಸಂಭರಣಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನ್ನಿಸಿ ನಾನು ಕಥೆಗಳಕ್ಕೆ ಹೋರಳಿದೆ. ಕಥಾ ಬರವಣಿಗೆ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೃಗಾಡಿತು. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಹಾಗೂ ನಗರಕೇಂದ್ರಿತ ಅನುಭವಗಳನ್ನು, ತಮ್ಮುಲಗಳನ್ನು ಕಥೆಗಳ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಬಿಳ್ಳೆ ಎನ್ನಿಸಿ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೂವತ್ತೆ ದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

◆ ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಮುಕ್ತ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ವಾತಾವರಣವಿರಲಿಲ್ಲ. ಪದವಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ರ ಪದವಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ನೀವು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪರ್ಯಾಪ್ತಾಗಿ ಒಂದಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲ. ಅದರೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿ ಹೋರಿಸ್ತು, ನೀವು ಕಥೆಗಾರರಾಗಿ ರೂಪ್ಯಗೊಂಡಿದ್ದು ಹೇಗೆ?

ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಉರುಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಯಾರೂ ಲೇಲಿಕರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹಿರೀಕರು ಬೇಸಾಯಿಗಾರರು. ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಅಮ್ಮೆ ಇಬ್ಬರೂ ಹೆಚ್ಚೆಟ್ಟು ಪಾರ್ಚಾಗಳು. ಅಂತ್ಯ ಮೂಲದ ನಮ್ಮ ಮನೆನೆನದ ಕಢೆಯನ್ನು ಅವರು ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಲ್ಲಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾದದಲ್ಲಿ ಆಂದ್ರುದ ಅನಂತಪುರದಲ್ಲಿ ಶೋಷಕ ಬಿಟ್ಟಿಂಬ ಕಲ್ಕರ್ಕರ್ನನ್ನು ಶ್ಲಿಂಗಿ ಮಾಡಿ, ಕನಾರ್ಕಪಡ ಗಡಿಯಂಚಿನ ಮಧುಗಿರಿ ಹಕ್ಕಿರದ ಹಂಡುಳ್ಳಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿತ ಮನೆನ ನಿಮ್ಮದು. ಇನ್ನು ನಾನು ಯೊನಿವಿಫಿಂಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಿದ್ದು ಎಂ.ಎ. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನನಗೆ ಇತಿಹಾಸ ನೆನ್ನಿಸ್ತೇ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆಂತಿಕ. ಮೇಮ್ಪು ಸ್ವಾತಂತ್ಯ ಹೋರಾಟ, ಗಾಂಧಿಯ ಅಂದೋಲನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ನಾನು ಪರವಶಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮುಂದೆ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಒಂದಲು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದೆ. ಇದೊಂದು ನನಗೆ ಹೋಸ ಜಗತ್ತಾಗಿತ್ತು; ಹೃದಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ನನಗೆ ಕೆಳಗಿರಿ, ಪರಳಿಯಿತೆಗಳು ಕಾಡತೋಡಿದವು. ಅವಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ನಾನು ಕಬ್ಬಿನ್ ಪಾಕೆನಲ್ಲಿದ್ದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಲೈಬ್ರರಿಗೆ ಹೋಗೆತೋಡಿರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಟಿ.ಕೆ. ರಾಮರಾವ್, ಎನ್. ನರಸಿಂಹರ್ಯಾ, ಜಿಂದೆ ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ ಮುಂತಾದವರ ಪತ್ರೆದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಗಲು ನನಗೆ ಓದುವ ಗೀತೆ ಹತ್ತಿಸಿದವು. ಮುಂದೆ ಪಿ.ಯು.ಸಿ.ಗೆ ಬರುವ ಹೋತ್ತಿಗೆ ನನಗೆ ಎಚ್. ದೇವೀರಪ್ಪನವರ ‘ಬೆಳುವಲದ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ’ ಹಾಗೂ ಬೆಸಗರಹಳ್ಳಿ ರಾಮಣಿನವರ ಕಥೆಗಳು ಪರ್ಯಾಪ್ತಾಗಿದ್ದವು. ಒಕ್ಕಲು ಮಕ್ಕಳ ಬದುಕನ್ನು, ಅವರ ಬದುಕಿನ ಸಂಪ್ರಮ, ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಅವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಸಿದ್ದ ರಿತಿ ನನಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಹಿಡಿಸಿತು. ಅವು ನನ್ನದೇ ಬದುಕಿನ ಕಥೆಗಳಿಂದಿದ್ದವು. ನಾನೂ ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಬರೆಯಬಾರದು ಎನ್ನಿಸಿತು. ಅದು ನಾನು ಕಥೆಗಾರನಾಗಲು ಪ್ರೇರಣೆಯಾಯಿತು. ಬಾಲ್ಯದ ಹಳ್ಳಿಯ ಬದುಕಿನ ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ನಂತರದ ನಗರ ಬದುಕಿನ ಸಾಹಚರ್ಯಗಳು — ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಾಟನ್